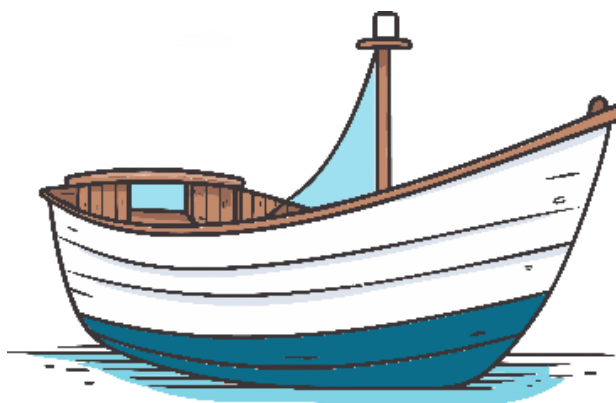

Školní vzdělávací program „Jsme na jedné lodi“

MŠ VĚLRYBKA

Rychnov nad Kněžnou

Obsah

1. Identifikační údaje školy.....	3
2. Obecná charakteristika školy.....	4
2.1. Vznik a velikost školy.....	4
2.2. Charakter budovy, okolí školy.....	4
3. Podmínky pro vzdělání.....	5
3.1. Věcné podmínky.....	5
3.2. Životospráva.....	5
3.3. Psychosociální podmínky.....	5
3.4. Denní režim v MŠ.....	6
3.5. Řízení mateřské školy.....	6
3.6. Personální zajištění.....	6
3.7. Spoluúčast rodičů a jiných subjektů.....	6
4. Charakteristika školního vzdělávacího programu.....	8
4.1. Vzdělávací cíle a záměry, filozofie školy.....	8
4.2. Formy a metody vzdělávací práce, prostředky plnění cílů.....	8
5. Vzdělávací obsah.....	9
5.1. Integrované bloky.....	9
5.2. Roční plán.....	29
5.3. Třídní vzdělávací program.....	30
6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.....	31
6.1. Vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními.....	31
6.2. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	31
7. Vzdělávání dětí nadaných.....	31
8. Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	32
9. Evaluační systém.....	33
9.1. Hodnocení kvality podmínek a naplňování cílů program.....	33
9.2. Hodnocení integrovaných bloků.....	33
9.3. Hodnocení individuálních posunů jednotlivých dětí.....	33

1. Identifikační údaje školy

Název: Mateřská škola Velrybka
IČO: 18 032 664
Sídlo školy: Tylova 373, Rychnov nad Kněžnou, 516 01
Právní forma: Školská právnická osoba
Identifikátor zařízení: 18 032 664
Webové stránky: www.msvelrybka.cz
E-mail: msvelrybka@jbrychnov.cz
Telefon: 728 939 412
Ředitelka: Věra Musilová, DiS.
Statutární zástupce: Věra Musilová, DiS.
Zřizovatel: Sbor Jednoty bratrské v Rychnově nad Kněžnou
Tylova 372, Rychnov nad Kněžnou, 516 01
Zpracovatelé ŠVP: Mgr. Martin Vlasák, Věra Musilová DiS.
Název ŠVP PV: ŠVP „Jsme na jedné lodi“
Platnost dokumentu: od 1. 9. 2023
Datum schválení: 3. 4. 2023

Podpis zřizovatele:

Mgr. Martin Vlasák

2. Obecná charakteristika školy

2.1. Vznik a velikost školy

Školská právnická osoba Mateřská škola Velrybka zahájila svou činnost 1. 9. 2023 v budově Sboru Jednoty bratrské v Rychnově nad Kněžnou na adrese Tylova 373 Rychnov nad Kněžnou. Navazuje tím na dlouholetou práci s předškolními dětmi v rámci Rodinného centra Rybka, které vzniklo v roce 2008. Jde o křesťanskou školu rodinného typu, která je otevřena všem dětem a rodinám bez rozdílu.

Je součástí naší komunitní práce v rámci Sboru Jednoty bratrské v Rychnově nad Kněžnou a spolu OD5K10,z.s., který založili členové sboru a který poskytuje tři sociální služby všem generacím na Rychnovsku. Vizí MŠ je realizovat v rámci předškolní výchovy fungující spolupráci rodič-dítě-učitel, kdy se respektuje individuální přístup ke každému dítěti na základě křesťanských hodnot.

MŠ má jednu třídu s kapacitou 12 dětí v celodenním režimu (7:00-14:30).

2.2. Charakter budovy, okolí školy

Budova MŠ se nachází v širším centru Rychnova nad Kněžnou, cca 2 minuty chůze od Starého náměstí. Mateřské škole je určen prostor jedné velké třídy umístěné v 1.NP. Šatna a umývárna s dětskými toaletami a sprchovým koutem se nachází na stejném patře v bezprostřední blízkosti třídy.

Stravování dětí probíhá ve vyčleněné části třídy u stolků. Svačiny pro děti a obědy jsou připravovány ve výdejně proškoleným personálem. Děti denně absolvují vycházky do přírody. V blízkosti školy se nachází rozsáhlý zámecký park s certifikovaným dětským hřištěm. Při škole si pronajímáme malý dvoreček, kde je plánována výstavba pískoviště s blátivou kuchyňkou. Je využíván také k pěstování rostlinek.

3. Podmínky pro vzdělání

3.1. Věcné podmínky

Základním prostorem školy je jedna světlá, snadno větratelná herna. Součástí prostor školy je sociální zařízení a šatna. Prostory mateřské školy zajišťují bezpečné prostředí, které je soustavně udržováno ve velice dobré kvalitě, splňuje hygienické podmínky a normy dle platné legislativy, které se týkají čistoty, osvětlení, alergizujících či jedovatých rostlin apod. Třída je vybavena dostatkem hraček a materiálem vhodným ke hře. Hračky jsou vybírány tak, aby u dětí podporovaly zvědavost, fantazii a tvořivost. Většina hraček, knih, vzdělávacích pomůcek a hudebního vybavení je dětem dostupná ve spodních patrech skříní; sportovní náradí a výtvarné potřeby jsou uskladněny mimo dosah dětí a na žádost dětí po vyhodnocení jejich zralosti, jsou jim učitelkou podány.

V kanceláři učitelek mají své zázemí pedagogičtí pracovníci MŠ.

3.2. Životaspráva

MŠ Velrybka zřizuje školní jídelnu - výdejnu. Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava dle spotřebního koše. Při polodenním pobytu dítěte se skládá z dopolední přesnídávky a oběda, při celodenním pobytu je zařazena také odpolední svačina. Dopolední přesnídávku a odpolední svačinu připravuje ve výdejně pracovníce výdejny, obědy jsou dováženy ze Školní jídelny RK (příspěvková organizace Města Rychnov nad Kněžnou) a vydávány dle všech hygienických pravidel. Děti mají přes den k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Děti spolupracují při prostírání před jídlem a učí se vzájemně se obsluhovat v průběhu jídel.

Je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, že umožňuje organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, aby bylo možné reagovat na neplánované události. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku podle počasí. Děti mají dostatek času ke spontánním hrám.

3.3. Psychosociální podmínky

Podporujeme, aby v dětech rostlo zdravé sebevědomí. Povzbuzujeme nespělé děti, posilujeme jejich sebevědomí, podporujeme iniciativu, představitivost a fantazii. Vedeme je k tomu, aby dokázaly vycházet s ostatními dětmi i dospělými, byly ohleduplné ke starým a handicapovaným občanům a dokázaly spolupracovat na svěřeném úkolu (týmová spolupráce). Uvědomujeme si riziko vzniku latentní i otevřené šikany mezi dětmi a tak učitelka, ředitelka i další pracovníci školky sledují a řeší jakékoliv její náznaky.

Rozvíjíme samostatnost dětí při oblékání, přezouvání, úklidu hraček, pomůcek a při servírování. Dbáme, aby se zapojovaly do všech činností, a podporujeme individuální růst dovedností a znalostí každého dítěte. Chceme, aby se rozvíjely a učily svým tempem. Dáváme dětem možnost spoluúčasti i na tvorbě programu.

Klademe důraz na správnou mluvu dětí. Spolupracujeme s odbornou logopedkou, která v MŠ provádí jednou do roka depistáž. Zároveň pravidelně zařazujeme logopedickou prevenci.

3.4. Denní režim v MŠ

Denní režim je pružný a umožňuje reagovat na aktuálně vzešlé situace tak, aby vytvářel pohodu a radost z pobytu ve škole. Během denního režimu se snažíme o naplňování cílů našeho programu prostřednictvím obsahově i tematicky zajímavých činností v souladu s cíli RVP PV.

Spontánní hry jsou střídány řízenou činností, ale i relaxačními prvky. Pohybové aktivity jsou zařazovány co nejčastěji při všech činnostech dětí.

Čas	Rozvržené činnosti
7:00-8:30	příchod dětí, volné hry (námětové hry, hry u stolečků, hry se stavebnicemi)
8:30-9:00	zahájení dne, komunitní kruh ranní cvičení
9:00-9:15	hygiena, svačina
9:15-9:45	hlavní dopolední činnost
9:45-11:45	pobyt venku (procházka po okolí, pobyt v parku)
11:45	hygiena, oběd
12:30-13:30	odpočinek, případně klidové hry
13:45	hygiena, svačina
14:00-14:30	klidové hry, odchody dětí

3.5. Řízení mateřské školy

MŠ řídí ve spolupráci s Radou školy a zaměstnanci ředitelka. Ředitelka společně s učitelkou plánuje pedagogickou práci a chod mateřské školy, vyplňují dokumentaci. Zastupují školu v jednáních s rodiči (osobně, prostřednictvím informačních nástěnek a internetových stránek školy a sociálních sítí).

Vedou rodičovské schůzky a organizují výlety, besídky, kulturní aktivity a exkurze. Spolupracují s hospodářkou, dále se zřizovatelem a pedagogicko-psychologickou poradnou. Povinností ředitelky a učitelky je účast na pedagogických radách a provozních poradách.

3.6. Personální zajištění

V MŠ Velrybka jsou zaměstnání:

- Ředitelka na částečný úvazek
- Učitelka na celý úvazek
- Technickohospodářský pracovník na částečný úvazek.

3.7. Spoluúčast rodičů a jiných subjektů

Komunikace a spolupráce rodičů a pracovníků školy je jedním z klíčových aspektů fungování naší školy. Rodiče mají přehled o dění a aktuálních potřebách školy (osobní kontakty při každodenním

předávání dětí, nástěnky, email, www stránky, pravidelné schůzky, školní besídky, výlety), spolupracují při plánování mimoškolních aktivit, podílejí se na mimořádných úklidech a rozšiřování prostoru školy, rovněž podporují školu úhradou školného.

Rada školy MŠ Velrybka, jmenovaná v roce 2022, je správním orgánem, který m. j. hodnotí úroveň výchovně-vzdělávacího procesu a efektivitu hospodaření školy. Úzká spolupráce je rovněž se zřizovatelem – Sbořem Jednoty bratrské v Rychnově nad Kněžnou.

4. Charakteristika školního vzdělávacího programu

4.1. Vzdělávací cíle a záměry, filozofie školy

Úkolem MŠ je rozvíjet osobnost dítěte, podporovat jeho tělesný rozvoj a zdraví, jeho osobní spokojenost a pohodu, napomáhat mu v chápání okolního světa a motivovat je k dalšímu poznávání a učení, stejně tak i učit dítě žít ve společnosti ostatních. Škola podporuje individuální rozvojové možnosti dětí a umožňuje tak každému dítěti dospět v době, kdy opouští mateřskou školu. Naší snahou je, aby dítě ukončilo období předškolního vzdělávání jako jedinečná a relativně samostatná osobnost, schopná zvládat, pokud možno aktivně a s osobním uspokojením takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny a zároveň i ty, které ho v budoucnu nevyhnutelně očekávají.

Mateřská škola Velrybka má komunitní zaměření, je založena na spolupráci rodič-žák-učitel, na individuálním přístupu k dítěti a patří mezi školy křesťanské a církevní, rodinného typu. Navazujeme na historii bratrských škol, na učení biskupa Jednoty bratrské Jana Ámose Komenského, který také říkal, že školy mají být dílnou lidskosti, ne mučírnu lidstva.

4.2. Formy a metody vzdělávací práce, prostředky plnění cílů

Ve vzdělávání dětí uplatňujeme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi dětí. Velmi oblíbené je také situační učení, navazující na praktické životní situace v okamžiku, kdy je dítě potřebuje. Významnou roli sehrává spontánní sociální učení, založené na principu nápodoby.

Uplatňujeme formu didakticky zacílené činnosti, která je motivována pedagogem a nabízena dítěti. Mnohé činnosti dětí probíhají skupinově či individuálně.

Dětem nabízíme integrovaný přístup, aby vzdělávání probíhalo v integrovaných blocích, vycházejících ze života dítěte, z toho, co vidí kolem sebe.

Při své každodenní práci v mateřské škole má pedagog při vzdělávání dětí na zřeteli naplňování rámcových cílů v oblasti poznatků, hodnot a postojů. Při plánování činností, během spontánních her a nových situací, během komunikace s dětmi, seznamování s danými tématy, procvičování dovedností, při pracovních, hudebních, sportovních, výtvarných, dramatických činnostech, při osvojování pravidel, poslechu či sledování kulturních programů ovlivňuje pedagog svým chováním, jednáním a svými postoji dítě, a tak naplňování těchto cílů záměrně podporuje. Usilujeme o naplnění těchto klíčových kompetencí:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání (včetně logopedické prevence)
- osvojení základních hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí
- dítě pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí
- dítě řeší problémy, na které stačí na základě bezprostřední zkušenosti
- dítě ovládá řeč, dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky
- dítě se samostatně rozhoduje o svých činnostech, rozpozná nevhodné chování, dodržuje dohodnutá pravidla, spolupracuje
- dítě si uvědomuje svá práva a práva druhých, má smysl pro povinnost, dbá na zdraví svoje i druhých

5. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do sedmi integrovaných bloků, na jejichž základě je vytvořen roční plán, který zahrnuje 10 témat na jednotlivé měsíce. Každé téma je dále rozpracováno do jednotlivých týdnů. Jednotlivé integrované bloky a témata se vzájemně prolínají, je zde ponechána možnost výběru.

5.1. Integrované bloky

1. **Ve školce jsme všichni na jedné lodi**
2. **Rok v naší rodině**
3. **Podzim**
4. **Zima**
5. **Jaro**
6. **Léto**
7. **Objevujeme svět kolem nás**

5.1.1. Ve školce jsme všichni na jedné lodi

Charakteristika integrovaného bloku

Snažíme se o vytvoření příjemného a přátelského prostředí. Usilujeme o to, aby dítě prožívalo pobyt v MŠ pozitivně. Nástup do mateřské školy přizpůsobujeme individuálním potřebám dítěte a jeho rodiny, neboť jsme si vědomi velké změny, která tímto v životě dítěte nastává. Rozvíjíme kamarádké a prosociální chování. Děti se v tomto bloku seznamují s prostředím MŠ (prostory, pravidla), zaměstnanci MŠ a novými kamarády.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní praktické a pohybové dovednosti a prostorovou orientaci; běžné způsoby pohybu, lokomoci
- učit se užívat náčiní k pohybu, pohybovat se ve skupině dětí, v různém prostředí
- vědomě napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsluhu, hygienické a zdravotně preventivní návyky
- chovat se tak, aby neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých, učit se zachovávat pravidla bezpečnosti

❖ *Dítě a jeho psychika*

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty, vést rozhovor
- učit se zpaměti krátké texty
- porozumět některým obrazným symbolům
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace
- odloučit se na určitou dobu od rodičů a prarodičů, adaptovat se na MŠ dle individuálních potřeb dítěte
- projevovat samostatnost, dle možností rozhodovat o svých činnostech
- učit se ovládat svoje pocity
- odmítnout podílení na nedovolených a zakázaných činnostech, zachovávat pravidla
- prožívat radost ze zvládnutého a poznáního
- být citliví ve vztahu k živým bytostem, přírodě a věcem

❖ **Dítě a ten druhý**

- navazovat kontakt s dospělým, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- komunikovat s ostatními dětmi, navazovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat se
- chápat, že osobní odlišnosti jsou přirozené
- řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá pravidla
- respektovat potřeby druhého dítěte
- brát se ubližování, ponižování; chovat se obezřetně při setkání s cizími lidmi

❖ **Dítě a společnost**

- uplatňovat návyky společenského chování ve styku s dospělými i dětmi (poprosit, pozdravit, poděkovat, ...)
- začlenit se do třídy, zařadit se mezi své vrstevníky, mít ohled na druhé a postupně se adaptovat na nové prostředí MŠ
- zacházet šetrně s pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami
- vnímat chování zaměstnanců MŠ, kteří se snaží být pozitivním vzorem prosociálního a vhodného chování

❖ **Dítě a svět**

- orientovat se bezpečně v prostředí MŠ
- zvládat běžné činnosti v MŠ
- osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, uvědomovat si nebezpečné situace, se kterými se můžeme setkat, chránit sebe
- všimnout si změn a dění v nejbližším okolí, přizpůsobovat se okolnostem
- starat se o své prostředí a chránit jej

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- prohlídka MŠ a jejího okolí
- seznámení s provozními zaměstnanci
- seznámení s pravidly soužití ve skupině dětí, pravidla vzájemného styku s dospělými (učitelka, provozní zaměstnanci, rodiče)
- seznámení s dětmi ve třídě, zapamatování jejich jmen, popř. značek, seznámení se jmény učitelek
- procvičovat u dětí znalost svého jména, příjmení, značky, popř. adresy bydliště

- četba vhodných příběhů
- zařazování vhodných grafomotorických cviků
- poslech a nácvik říkadel, básní a písní k tématu
- zpěv známých písní, hudebně-pohybové aktivity, pohybové hry
- hry zaměřené na posilování kamarádkých vztahů, vzájemnou toleranci, spolupráci
- výtvarné aktivity k tématu
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení
- činnosti zaměřené na rozvoj řečového projevu dětí – rozhovor, vyprávění, vlastní hodnocení (co se mi líbí, co mě zaujalo)

Navrhovaná dílčí témata

- Moje značka, třída a paní učitelka
- Pravidla ve školce
- Ve školce jsme kamarádi
- Naše školka a její okolí

5.1.2. Podzimní sklizeň

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto tematickém bloku poznáváme přírodu okolo nás a pozorujeme změny, které v ní nastávají během podzimu. Všimáme si mnoha různých barev a pojmenováváme je. Vedeme děti k objevování krás Božího stvoření, k radosti z pohybu a rozvíjení pohybových dovedností v přírodním prostředí. Poznáváme společně zdravé jídlo a jeho vliv na zdraví člověka.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí
- sladit pohyb se zpěvem, správně dýchat
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (chutě, zvuky, vůně, tóny, tvary)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsahu
- pojmenovat části těla, rozlišovat, co prospívá zdraví
- mít povědomí o významu péče o zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy

❖ *Dítě a jeho psychika*

- vědomě využívat všechny smysly
- vést rozhovor, porozumět slyšenému
- správně vyslovovat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty
- sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech
- nacházet společné znaky, podstatné znaky a vzájemné souvislosti předmětů, znát tematické pojmy (ovoce, zelenina, atd.)
- postupovat podle pokynů a instrukcí
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, pod, nad, atd.)
- učit se zpaměti krátké texty
- vyjadřovat svou představivost v kreativních činnostech
- soustředit se na činnost a její dokončení

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás, setkávat se s uměním

❖ **Dítě a ten druhý**

- komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; odmítnou komunikaci, která je mu nepříjemná
- řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

❖ **Dítě a společnost**

- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s různými pomůckami, náradím a náčiním
- výtvarně pomocí různých technik zachycovat skutečnosti okolo nás i vlastní představy, vnímat umělecké a kulturní podněty
- učit se využívat hudební dovednosti

❖ **Dítě a svět**

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- zvládat běžné činnosti a požadavky
- osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, získávat praktické zkušenosti
- vnímat řád a rozmanitost světa
- přiměřeným způsobem mít kladný a odpovědný postoj k životnímu prostředí a přírodě
- uvědomovat si změny v podzimní přírodě
- v rámci různých aktivit poznávat přírodní ekosystémy

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pozorování stromů (plody, barevnost listů, opadávání, atd.); pozorování změn v přírodě na podzim
- rozlišování rozdílů mezi předměty na základě pozorování a vlastní zkušenosti
- nácvik rozlišování barev a tvarů
- pozorování počasí
- poznávání některých druhů bylin, dřevin, plodů a zvířat
- pozorování a pojmenování typických znaků zvířat a rostlin
- četba vhodných příběhů
- zařazování vhodných grafomotorických cviků
- poslech a nácvik říkadel, básní a písní k tématu
- zpěv známých písní, hudebně-pohybové aktivity, pohybové hry
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů, vzájemnou toleranci, spolupráci
- výtvarné aktivity k tématu
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení
- rozhovor, vyprávění

Dílčí témata

- Zdravé ovoce
- Zdravá zelenina
- Malíř podzim – barvy
- Podzimní počasí

5.1.3. Podzim v lese

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto tematickém bloku se dále věnujeme poznávání přírody okolo nás. Pozorujeme barevné změny, které v ní nastávají. Popisujeme podzimní počasí. Společně se radujeme z pohybu a rozvíjíme mnohé pohybové dovednosti. K pohybovým a dalším aktivitám se snažíme využívat přírodní prostředí i prostředí MŠ. Rozlišujeme listnaté a jehličnaté stromy, učíme se je pojmenovat. Seznamujeme se s jejich plody. Vyprávíme si o lese a poznáváme houby a lesní zvěř.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsluhu
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem, význam pohybu a zdravé výživy

❖ *Dítě a jeho psychika*

- správně vyslovovat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty
- vést rozhovor, porozumět slyšenému
- učit se z paměti krátké texty
- sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, atd.), částečně se orientovat v čase
- vyjadřovat svou představivost v tvořivých činnostech
- soustředit se na činnost a její dokončení
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

❖ *Dítě a ten druhý*

- komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními, bránit se ubližování, ponižování apod.
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

❖ *Dítě a společnost*

- komunikovat s druhými, např. požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- zacházet šetrně s různými pomůckami, náradím a náčiním
- výtvarně pomocí různých technik zachycovat skutečnost okolo nás i vlastní představy, vnímat umělecké a kulturní podněty
- využívat hudební dovednosti
- pečovat o přírodu, chránit ji

❖ **Dítě a svět**

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
- zvládat běžné činnosti a požadavky
- osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, získávat praktické zkušenosti
- vnímat řád a rozmanitost světa
- přiměřeným způsobem mít kladný a odpovědný postoj k životnímu prostředí a přírodě
- vnímat estetické prvky
- pozorovat změny v podzimní přírodě
- v rámci různých aktivit poznávat přírodní ekosystémy, vhodně se chovat v různém prostředí
- znát názvy vybraných stromů a jejich plodů, zvířat

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pozorování stromů (plody, barevnost listů, opadávání atd.); pozorování změn v přírodě na podzim
- rozlišování rozdílů mezi předměty na základě vlastní zkušenosti a pozorování • rozlišování a pojmenování barev a tvarů
- pozorování počasí
- poznávání některých druhů bylin, dřevin, plodů, zvířete, ptáků
- pozorování a pojmenování typických znaků zvířete a ptáků (hlas, velikost, barva srsti nebo peří), stromů (velikost, jehličí x listí, opadavý x neopadavý) a květin
- říkadla, básně a písně k tématu
- tematické vycházky do okolí školky, případně výlety (do lesa)
- výtvarné činnosti, grafomotorické činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity k tématu
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- volné i řízené hry v přírodním prostředí
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry
- rozhovor, vyprávění na dané téma

Dílčí témata

- Jehličnaté stromy a jejich plody
- Listnaté stromy a jejich plody
- Houby
- Zvířata v lese

5.1.4. Advent

Charakteristika integrovaného bloku

Náplní tohoto bloku je zejména prožívání období adventu, oslava svátku Mikuláše a příprava na Vánoce. Seznamujeme se s křesťanskými hodnotami a tradicemi, které jsou nám v tomto období roku blízké. Vyprávíme si biblický Vánoční příběh a sdělujeme jeho poselství. Prožíváme slavnostní atmosféru blížících se Vánoc, pro děti připravujeme Vánoční den. Dle možností pořádáme ve spolupráci s komunitou aktivity pro rodiče a prarodiče. Vedeme děti k osvojení si morálních hodnot na křesťanských základech a k navazování zdravých sociálních kontaktů.

Záměry, cíle

❖ **Dítě a jeho tělo**

- zvládat pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v různém prostředí – pohybovat se ve skupině dětí, na sněhu, ledu
- koordinovat pohyb s rytmem a hudbou
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru
- sladit pohyb se zpěvem, správnému dýchání
- rozvoj koordinace ruky a oka, rozvoj jemné motoriky – zacházení s jednoduchými hudebními nástroji, sebeobsluha
- seznamovat se se slavnostním stolováním

❖ **Dítě a jeho psychika**

- správně vyslovovat
- vyjadřovat myšlenky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšené – zachytit hlavní myšlenku příběhu
- seznamovat se s novými slovy
- zapamatovat si krátké texty
- pracovat pozorně a soustředě
- mít povědomí o křesťanských tradicích v období adventu
- chápat prostorové a elementární časové pojmy
- kreativně myslet
- adekvátně vyjadřovat pozitivní i negativní emoce
- prožívat radost z pěkných zážitků

❖ **Dítě a ten druhý**

- přirozeně navazovat dětská přátelství, přijímat vrstevníky a chápat, že určité odlišnosti jsou přirozené
- respektovat přání a práva druhého, obhajovat svůj názor a respektovat jiný
- spolupracovat, dodržovat pravidla a řešit konflikt dohodou
- pomáhat dospělým, starším, mladším
- společně s rodinou se podílet na akcích komunity a mateřské školy

❖ **Dítě a společnost**

- zvládat návyky společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poprosit, poděkovat...)
- zvládat požadavky plynoucí z prostředí mateřské školy
- mít základní povědomí o společenských normách
- vážit si práce druhých
- dodržovat pravidla her a jiných činností
- rozlišovat a odmítat nežádoucí chování (např. lež, ubližování, agresivitu)
- zacházet šetrně s pomůckami, hračkami a jinými předměty
- vnímat umělecké a kulturní podněty
- využívat různé výtvarné techniky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních činností

❖ **Dítě a svět**

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě setkat, vědět, jak se prakticky chránit a

kam se obrátit o pomoc

- mít elementární poznatky o okolním prostředí, všimnout si jeho rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí, přizpůsobit se proměnlivým okolnostem

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- předvánoční odpoledne pro rodiče a prarodiče ve spolupráci s dalšími organizacemi (OD5K10, z.s., RC Rybka, JB Rychnov n. Kn.)
- pojmenování členů rodiny na základě biblického příběhu
- příprava dáreků pro své nejbližší k Vánocům
- říkadla, básně a písně k tématům
- grafomotorická a uvolňovací cvičení k tématu
- výtvarné činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity
- hry zaměřené na posilování kamarádkých vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů k tématu
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry
- činnosti zaměřené na rozvoj řečového projevu dětí – vyprávění, hodnocení (co se mi líbí, co mě zaujalo), četba podle obrázků

Dílčí témata

- Přejde Mikuláš
- Biblický vánoční příběh
- Slavíme Vánoce
- Vánoce v rodině

5.1.5. Co děláme v zimě

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto bloku se věnujeme pozorování a poznávání přírody a jejím změnám během zimního období. Popisujeme zimní počasí. Společně prožíváme radost z pobytu v zimní přírodě a ze zimních sportů. Seznamujeme se s názvy některých ptáků a s péčí o ty, kteří u nás přes zimu zůstávají. Podle obrázků poznáváme zvířata, která jsou aktivní v zimní přírodě. Během tohoto bloku vzpomínáme na uplynulé Vánoce a seznamujeme se se svátkem Tří králů.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí (na sněhu, ledu)
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu
- sladit pohyb se zpěvem, správné dýchání
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsahu
- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem, význam pohybu a pobytu na čerstvém vzduchu

❖ *Dítě a jeho psychika*

- správně vyslovovat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty

- vést rozhovor, porozumět slyšenému
 - učit se z paměti krátké texty
 - sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech
 - vytvářet synonyma, antonyma
 - sledovat očima zleva doprava
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
 - postupovat podle pokynů a instrukcí
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), částečně se orientovat v čase
 - učit se nazpaměť krátké texty (básně, písně)
 - učit se chápat vtip, humor
 - vyjadřovat svou představivost v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
 - soustředit se na činnost a její dokončení
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním, ze sportovních a pohybových aktivit
 - rozvoj přiměřené psychické odolnosti, kladení výzev, překonávání překážek, prožívání radosti z úspěchu
 - prožívat pocit sounáležitosti se skupinou, třídou
- ❖ **Dítě a ten druhý**
- komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
 - řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními, bránit se ubližování, ponižování apod.
 - dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
 - chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
 - v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ❖ **Dítě a společnost**
- komunikovat s druhými, např. požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
 - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
 - uvědomovat si význam pohybu pro zdraví člověka.
 - chovat se bezpečně v rizikových situacích
 - zacházet šetrně s různými pomůckami, náradím a náčiním
 - výtvarně pomocí různých technik zachycovat skutečnost okolo nás i vlastní představy, vnímat umělecké a kulturní podněty
 - rozvíjíme hudební dovednosti
 - pečovat o přírodu, chránit ji
- ❖ **Dítě a svět**
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí
 - zvládat běžné činnosti a požadavky
 - osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, získávat praktické zkušenosti
 - vnímat řád a rozmanitost světa
 - vnímat estetické prvky
 - všimnout si změn v zimní přírodě
 - seznamovat se se zimními sporty, s bezpečným chováním v zimní přírodě
 - mít kladný vztah k pobytu v zimní přírodě
 - znát názvy vybraných ptáků, zvířat

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pozorování změn v zimní přírodě
- popis zimního počasí
- rozlišování a pojmenování barev, tvarů, skupenství (např. sněhu)
- poznávání a pojmenování zvířat, ptáků, jejich typických znaků, vyprávění o jejich prostředí a chování
- seznamování se s péčí o lesní zvěř v zimě
- péče o přezimující ptáky – krmítko v zámeckém parku
- říkadla, básně a písně k tématu
- tematické vycházky do okolí školky
- pobyt v zimní přírodě – v parku, v okolí MŠ
- bobování dle možností
- výtvarné činnosti, grafomotorické činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity k tématu
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- volné i řízené hry v přírodním prostředí
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry
- rozhovor, vyprávění na dané téma

Dílčí témata

- Počasí v zimě
- Zimní sportování
- Ptáci a zvířata v zimě
- Tři králové

5.1.6. Život v rodině

Charakteristika integrovaného bloku

Během tohoto bloku si vyprávíme si o tom, jak trávíme svůj den – o práci dospělých, o každodenních činnostech v rodině i ve školce. Učíme se pojmenovat části lidského těla a dozvídáme se, jaký je jejich úkol. Vysvětlíme si, proč pečujeme o své tělo a ukážeme si předměty denní potřeby.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zvládat pohybové dovednosti, lokomoci a prostorovou orientaci v různém prostředí – pohybovat se ve skupině dětí, na sněhu, ledu
- zachovávat správné držení těla
- koordinovat pohyb s rytmem a hudbou
- napodobovat jednoduchý pohyb podle vzoru
- učit se sladit pohyb se zpěvem, správnému dýchání
- vnímat pomocí všech smyslů
- koordinace ruky a oka
- zvládat činnosti v oblasti jemné motoriky – zacházení s jednoduchými hudebními i pracovními nástroji, předměty denní potřeby, sebeobsluha
- pojmenovat části těla a seznámit se s jejich funkcí, rozlišovat, co zdraví prospívá a škodí
- zvládat činnosti v oblasti hrubé motoriky
- vyjadřovat se pomocí dramatických činností - pohybová improvizace, gestikulace,

pantomima

❖ **Dítě a jeho psychika**

- právně vyslovovat
- poznat první hlásku slova
- vyjadřovat myšlenky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému - zachytit hlavní myšlenku příběhu
- znát nova slova a pojmy, aktivně je používat
- reprodukovat z paměti krátké texty, pracovat pozorně a soustředěně
- mít povědomí o křesťanských tradicích
- chápat elementární časové pojmy (např. části dne, roční období)
- adekvátně vyjadřovat pozitivní i negativní emoce, prožívat radost z pěkných zážitků
- chápat základní číselné a matematické pojmy, třídit předměty na základě vlastností
- tvořit na základě své fantazie

❖ **Dítě a ten druhý**

- přirozeně navazovat dětská přátelství, přijímat vrstevníky a chápat, že určité odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat, dodržovat pravidla a řešit konflikt dohodou
- pomáhat dospělým, starším, mladším
- radovat se z hezkých zážitků, přírody a umění

❖ **Dítě a společnost**

- zvládat návyky společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poprosit, poděkovat...)
- zvládat požadavky plynoucí z prostředí mateřské školy
- mít základní povědomí o společenských normách
- poznávat práci druhých a vážit si jí
- dodržovat pravidla her a jiných činností
- rozlišovat a odmítat nežádoucí chování (např. lež, ubližování, agresivitu)
- zacházet šetrně s pomůckami, hračkami a jinými předměty
- vnímat umělecké a kulturní podněty
- využívat různé výtvarné techniky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních činností, zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními i pracovními nástroji

❖ **Dítě a svět**

- orientovat ve svém prostředí
- zvládat přiměřené požadavky kladené na dítě, rozvíjet dovednosti důležité pro další vzdělávání
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě setkat, vědět, jak se prakticky chránit a kam se obrátit o pomoc
- rozlišovat, co je zdravé a nezdravé
- všimnout si rozmanitosti prostředí, změn a dění v nejbližším okolí
- mít smysluplné poznatky o okolním prostředí, které využívá pro další učení a praktický život

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- rozhovory o práci dospělých i rodičů

- pojmenování nástrojů a náradí pro práci dospělých
- rozhovory o činnostech dětí, jejich popis
- pojmenování částí dne, přiřazování typických činností a znaků
- seznámení se s částmi lidského těla, jejich funkcí dle obrázků
- prohlížení dětských encyklopedií a knih s danou tematikou, četba z nich
- rozhovory o pravidelných i nepravidelných činnostech prováděných během dne
- říkadla, básně a písně k tématům
- grafomotorická a uvolňovací cvičení k tématu
- výtvarné činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity
- hry zaměřené na posilování kamarádkých vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů k tématu
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry
- činnosti zaměřené na rozvoj řečového projevu dětí – vyprávění, hodnocení (co se mi líbí, co mě zaujalo), četba podle obrázků

Dílicí témata

- Práce dospělých
- Každodenní činnosti
- Moje tělo a péče o něj
- Moje rodina

5.1.7. Přichází jaro

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto bloku se věnujeme probouzející se jarní přírodě. Pozorujeme ji, poznáváme a využíváme k různorodým aktivitám včetně pohybových. Změny v jarní přírodě zachycujeme pomocí výtvarných činností. Pečujeme o naši zahradu. Seznamujeme se s názvy prvních jarních květin. Poznáváme domácí zvířata a jejich mláďata. Připomínáme si české pohádky.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí, zacházet s vhodným sportovním náčiním
- sladit pohyb se zpěvem, správné dýchání
- vnímat pomocí všech smyslů (zvuky, tóny, tvary, vůně, chutě, apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsahu
- zvládat jednoduché práce na zahradě

❖ *Dítě a jeho psychika*

- správně vyslovovat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty
- vést rozhovor, porozumět slyšenému
- sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech
- sledovat očima zleva doprava
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- nacházet společné znaky, podstatné znaky a vzájemné souvislosti předmětů, znát tematické pojmy (domácí zvířata apod.)
- postupovat podle pokynů a instrukcí

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), částečně se orientovat v čase, chápat elementární matematické pojmy a souvislosti
- učit se nazpaměť krátké texty (básně, písně)
- vést děti k zájmu o knížky
- vyjadřovat svou představivost v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
- soustředit se na činnost a její dokončení
- být citliví ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás; setkávat se s uměním
- dle možností rozhodovat o své činnosti při vhodných příležitostech, zorganizovat hru, uvědomovat si své možnosti a limity

❖ **Dítě a ten druhý**

- komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

❖ **Dítě a společnost**

- čít se komunikaci s druhými, např. požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
- znát pravidla bezpečného chování jako chodec; uvědomovat si, že ne všichni jednají bezpečně a tím ohrožují bezpečí druhých
- zacházet šetrně s různými pomůckami, nářadím a náčiním
- výtvarně pomocí různých technik zachycovat skutečnost okolo nás i vlastní představy, vnímat umělecké a kulturní podněty
- rozvíjíme hudební dovednosti
- pečovat o přírodu, chránit ji

❖ **Dítě a svět**

- zvládat běžné činnosti a požadavky
- osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, získávat praktické zkušenosti
- vnímat řád a rozmanitost světa
- mít odpovědný postoj k životnímu prostředí
- vnímat estetické prvky, mít povědomí o kultuře a tradicích
- pozorovat změny v jarní přírodě
- v rámci různých aktivit poznávat přírodními ekosystémy
- vhodně se chovat v různém prostředí
- mít kladný vztah k přírodě

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pozorování prvních jarních květin v okolních zahradách i na zahradě MŠ
- pozorování změn v probouzející se jarní přírodě

- rozlišování rozdílů mezi předměty na základě vlastní zkušenosti a pozorování
- rozlišování a pojmenování barev a tvarů
- společná péče školní zahradu
- seznámení dětí s péčí o rostliny a pracemi na zahradě
- poznávání některých druhů bylin, dřevin, zvířat a hmyzu, pojmenování jejich typických znaků
- říkadla, básně a písně k tématu
- tematické vycházky do okolí školky
- návštěva městské knihovny
- komunitní karneval s rodiči, sourozenci, prarodiči
- výtvarné činnosti, grafomotorické činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity k tématu
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- volné i řízené hry v přírodním prostředí
- dramatické činnosti, četba vhodných tematických literárních textů
- četba vhodných pohádek
- nácvik správného přecházení, chování na ulici
- poznávání základních dopravních značek
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry uvnitř i venku
- rozvoj komunikačních dovedností – vyprávění, poslech, rozhovor

Dílčí témata

- Pohádkový karneval
- Počasí na jaře
- První jarní kytičky
- Domácí zvířata a mláďata

5.1.8. Jarní radovánky

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto bloku pokračujeme v pozorování a poznávání jarní přírody okolo nás. Věnujeme se tradici a oslavě Velikonoc a připomínáme si velikonoční příběh tak, jak je zaznamenán v Bibli. Zaměřujeme se na rozvoj pohybových dovedností a seznamujeme se s některými sporty. S prodlužováním doby aktivity dětí venku procvičujeme pravidla bezpečného chování v dopravních situacích.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem, význam pohybu
- učit se znát pravidla bezpečného chování jako chodec v dopravních situacích
- zachovávat správné držení těla
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, pohyb v různém prostředí, zacházet s vhodným sportovním náčiním
- sladit pohyb se zpěvem, správné dýchání
- vnímat pomocí všech smyslů (zvuky, tóny, tvary, vůně, chutě, apod.)
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku, sebeobsahu

- zvládat jednoduché práce na zahradě
 - znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem, význam pohybu
 - učit se znát pravidla bezpečného chování jako chodec v dopravních situacích
- ❖ **Dítě a jeho psychika**
- správně vyslovovat, pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno, formulovat věty
 - vést rozhovor, porozumět slyšenému
 - sluchově rozlišovat začáteční hlásky ve slovech
 - sledovat očima zleva doprava
 - záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
 - nacházet společné znaky, podstatné znaky a vzájemné souvislosti předmětů, znát tematické pojmy
 - postupovat podle pokynů a instrukcí
 - chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), částečně se orientovat v čase, chápat elementární matematické pojmy a souvislosti
 - učit se nazpaměť krátké texty (básně, písně)
 - vyjadřovat svou představivost v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
 - soustředit se na činnost a její dokončení
 - být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
 - těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás; setkávat se s uměním
 - dle možností rozhodovat o své činnosti při vhodných příležitostech, zorganizovat hru a uvědomovat si své možnosti a limity
- ❖ **Dítě a ten druhý**
- komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství; odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
 - řešit konflikt dohodou, spolupracovat s ostatními
 - dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
 - bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
 - chovat se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
 - v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
- ❖ **Dítě a společnost**
- učit se komunikaci s druhými, např. požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn
 - dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát férově
 - zacházet šetrně s různými pomůckami, nářadím a náčiním
 - výtvarně pomocí různých technik zachycovat skutečnost okolo nás i vlastní představy, vnímat umělecké a kulturní podněty
 - seznámit se s tradicí Velikonoc
 - rozvíjet hudební dovednosti
 - pečovat o přírodu, chránit ji
- ❖ **Dítě a svět**
- zvládat běžné činnosti a požadavky
 - osvojovat si základní poznatky o okolním prostředí, získávat praktické zkušenosti
 - vnímat řád a rozmanitost světa

- mít odpovědný postoj k životnímu prostředí
- vnímat estetické prvky, mít povědomí o kultuře a tradicích
- pozorovat změny v jarní přírodě
- poznávat přírodní ekosystémy, vhodně se chovat v různém prostředí
- mít kladný vztah k přírodě

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pozorování změn v jarní přírodě
- rozlišování rozdílů mezi předměty na základě vlastní zkušenosti a pozorování
- rozlišování a pojmenování barev a tvarů
- společná péče školní zahrady
- seznámení dětí s péčí o rostliny a pracemi na zahradě
- pozorování počasí
- poznávání některých sportů, vhodné aktivity ve venkovním prostředí
- říkadla, básně a písně k tématu
- tematické vycházky
- prohlížení encyklopedií, knih a obrázků s danou tematikou
- výtvarné činnosti, grafomotorické činnosti k tématu
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity k tématu
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů a vzájemnou toleranci, spolupráci
- volné i řízené hry v přírodním prostředí
- dramatické činnosti, četba vhodných tematických literárních textů
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry uvnitř i venku
- rozvoj komunikačních dovedností – vyprávění, poslech, rozhovor

Dílčí témata

- Velikonoční příběh
- Hmyzí říše
- Jarní sportování
- Bezpečnost na silnici (dopravní výchova)

5.1.9. Kde je můj domov

Charakteristika integrovaného bloku

V tomto bloku se věnujeme tématu domova, rodiny a toho, kam patříme. Povídáme si o našem městě a naší zemi. Pojmenováváme rozdíly mezi životem ve městě a na vesnici, poznáváme zajímavá místa našeho města a naší země. Vyprávíme si o našem domově, co do něj patří. Pozveme maminky do MŠ ke Dni matek.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zvládat pohybových dovedností a prostorové orientaci v různém prostředí
- koordinovat pohyb s rytmem a hudbou
- napodobit jednoduchého pohybu podle vzoru
- učit se sladit pohyb se zpěvem, správnému dýchání

- zvládat koordinaci ruky a oka
- zvládat činnosti v oblasti jemné motoriky – zacházení s jednoduchými hudebními nástroji
- zvládat sebeobsluhu při složitějších činnostech
- pojmenovat částí lidského těla včetně obličeje

❖ **Dítě a jeho psychika**

- správně vyslovovat
- vyjadřovat myšlenky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému – zachytit hlavní myšlenku příběhu
- reprodukovat z paměti krátké texty, básně, písně, rozvíjíme pozornost a soustředěnost
- vhodně se chovat chování při slavnostních příležitostech
- chápat prostorové a elementární časové pojmy
- kreativně myslet, užívat prvky dramatizace, gestikulace, pantomimy
- vhodně improvizovat
- adekvátně vyjadřovat pozitivní i negativní emoce, prožívat radost z pěkných zážitků, chápat vhodný slovní vtíp a humor
- dle zájmu poznat své jméno, některá písmena a číslice
- těšit se z příjemných kulturních a jiných zážitků

❖ **Dítě a ten druhý**

- přirozeně navazovat dětská přátelství, přijímat vrstevníky a chápat, že určité odlišnosti jsou přirozené
- porozumět neverbálním projevům druhých
- respektovat přání a práva druhého, obhajovat svůj názor a respektovat jiný
- spolupracovat s ostatními, dodržovat pravidla a řešit konflikt dohodou
- pomáhat dospělým, starším, mladším
- podílet se s rodinou na akcích komunity a mateřské školy
- na individuální úrovni zkoušet překonat stud
- udělat radost druhému

❖ **Dítě a společnost**

- zvládat návyky společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poprosit, poděkovat...)
- znát role členů rodiny
- zvládat přiměřené požadavky kladené na dítě v rodině a v MŠ
- vážit si práce druhých
- dodržovat pravidla
- rozlišovat a odmítat nežádoucí chování (např. lež, ubližování, agresivitu)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, podílet se na nich
- využívat různé výtvarné techniky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních činností, zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

❖ **Dítě a svět**

- orientovat se ve známém prostředí
- zvládat běžné požadavky a praktické situace
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě setkat, vědět, jak se prakticky chránit a kam se obrátit o pomoc

- mít elementární poznatky o okolním prostředí, všimnout si jeho rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí, přizpůsobit se proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o širším společenském prostředí

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- besídka s maminkami, babičkami v MŠ
- pojmenování členů rodiny
- příprava dáreků ke Dni matek
- rozhovory o rodině a zážitcích s rodinou
- poznávání symbolů ČR (hymna, vlajka, trikolóra)
- procházky po Rychnově nad Kněžnou, pozorování kulturních památek, administrativních budov, dění ve městě (staveniště, doprava, atd.)

Dílčí témata

- Maminka bude mít svátek
- Naše město
- Naše země
- Můj domov (můj pokojíček, můj mazlíček, ...)

5.1.10. Těšíme se na prázdniny

Charakteristika integrovaného bloku

V průběhu tohoto bloku navazujeme na téma rodiny a věnujeme se Dni otců. Také se seznamujeme se zvířaty, která můžeme vidět v ZOO. Další cizokrajná zvířata poznáváme při vyprávění o životě v mořích a oceánech. Vyprávíme si o krásách naší země i o cizích zemích, kam se mnozí vydají na výlety a dovolenou o letních prázdninách. Co nejvíce času a radosti si užíváme venku při letních hrách a radovánkách.

Záměry, cíle

❖ *Dítě a jeho tělo*

- zvládat pohybové dovednosti a prostorovou orientaci v různém prostředí
- koordinovat pohyb s rytmem a hudbou
- napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- sladit pohyb se zpěvem, správně dýchat
- zvládat koordinaci ruky a oka
- zvládat činnosti v oblasti jemné motoriky – zacházení s jednoduchými hudebními nástroji
- zvládat sebeobsluhu při složitějších činnostech
- pojmenovat části lidského těla včetně obličeje

❖ *Dítě a jeho psychika*

- správně vyslovovat
- vyjadřovat myšlenky ve vhodně zformulovaných větách
- porozumět slyšenému – zachytit hlavní myšlenku příběhu
- reprodukovat z paměti krátké texty, básně, písně, pracovat pozorně a soustředěně
- vhodně se chovat při slavnostních příležitostech
- chápat prostorové a elementární časové pojmy
- kreativně myslet, užívat prvky dramatizace, gestikulace, pantomimy
- vhodně improvizovat

- adekvátně vyjadřovat pozitivní i negativní emoce, prožívat radost z pěkných zážitků, chápat vhodný slovní vtip a humor
- dle zájmu poznat své jméno, některá písmena a číslice
- těšit se z příjemných kulturních a jiných zážitků

❖ **Dítě a ten druhý**

- přirozeně navazovat dětská přátelství, přijímat vrstevníky a chápat, že určité odlišnosti jsou přirozené
- porozumět neverbálním projevům druhých
- respektovat přání a práva druhého, obhajovat svůj názor a respektovat jiný
- spolupracovat s ostatními, dodržovat pravidla a řešit konflikt dohodou
- pomáhat dospělým, starším, mladším.
- podílet se s rodinou na akcích komunity a mateřské školy
- na individuální úrovni zkoušet překonat stud
- udělat radost druhému

❖ **Dítě a společnost**

- zvládat návyky společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (pozdravit, poprosit, poděkovat...)
- znát role členů rodiny
- zvládat přiměřené požadavky v rodině a v MŠ
- vážit si práce druhých
- dodržovat pravidla
- rozlišovat a odmítat nežádoucí chování (např. lež, ubližování, agresivitu)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, podílet se na nich
- využívat různé výtvarné techniky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních činností, zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

❖ **Dítě a svět**

- orientovat se ve známém prostředí
- zvládat běžné požadavky a praktické situace
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může dítě setkat, vědět, jak se prakticky chránit a kam se obrátit o pomoc
- mít elementární poznatky o okolním prostředí, všít si jeho rozmanitosti, změn a dění v nejbližším okolí, přizpůsobit se proměnlivým okolnostem
- mít povědomí o širším společenském prostředí

Navrhované intelektové a praktické činnosti

- pojmenování členů rodiny
- příprava dáreků ke Dni otců
- rozhovory o rodině a zážitcích s rodinou
- návštěva miniZOO
- výlety a procházky do nedalekého okolí
- pozorování květin a stromů
- říkadla, básně a písně k tématům
- grafomotorická a uvolňovací cvičení k tématům

- výtvarné činnosti k tématům
- zpěv známých písní, nácvik nových písní, rytmické hry, hudebně pohybové aktivity
- hry zaměřené na posilování kamarádských vztahů venku i uvnitř
- dramatické ztvárnění prožitků dětí nebo literárních textů k tématu
- zdravotní, relaxační a dechová cvičení, pohybové hry
- odpočinkové aktivity ve venkovním prostředí
- činnosti zaměřené na rozvoj řečového projevu dětí – vyprávění, hodnocení četba
- pojmenování cizokrajných zvířat dle obrázků
- poznávání zajímavých míst naší země i světa dle obrázků, příp. mapy

Dílčí témata

- Zvířata v ZOO
- Tatínek bude mít svátek
- Moře, řeky, rybníky
- Pojedeme na výlet, loučíme se s předškoláky

5.2. Roční plán

Integrované bloky jsou rozpracovány do dílčích témat, která jsou určena zpravidla na období jednoho týdne. Učitelka však může pružně reagovat na potřeby dětí, jejich zaujetí pro téma a motivaci a může tak dílčí téma rozpracovat na delší dobu než je jeden týden. Učitelka tvořivě upravuje dílčí témata podle věku, zájmu dětí a aktuální situace. Snaží se vést děti k vytyčeným cílům.

Tematické celky nejsou striktně časově určeny a vzájemně se prolínají. Roční plán obsahuje 10 měsíčních témat rozpracovaných do jednotlivých týdnů.

1. Září – Ve školce jsme všichni na jedné lodi

- a. Moje značka, třída a paní učitelka
- b. Naše školka a její okolí
- c. Ve školce jsme kamarádi
- d. Pravidla ve školce

2. Říjen – Podzimní sklizeň

- a. Zdravá zelenina
- b. Zdravé ovoce
- c. Malíř podzim - barvy
- d. Podzimní počasí

3. Listopad – Podzim v lese

- a. Listnaté stromy a jejich plody
- b. Jehličnaté stromy a jejich plody
- c. Houby
- d. Zvířata v lese

4. Prosinec – Advent

- a. Přejde Mikuláš
- b. Biblický vánoční příběh
- c. Slavíme Vánoce
- d. Vánoce v rodině

5. Leden – Co děláme v zimě

- a. Roční období
- b. Tři králové
- c. Zimní sportování
- d. Ptáci a zvířata v zimě

6. Únor – Život v rodině

- a. Práce dospělých
- b. Každodenní činnosti
- c. Moje tělo a péče o něj
- d. Moje rodina

7. Březen – Přichází jaro

- a. Pohádkový karneval
- b. Počasí na jaře
- c. První jarní kytičky
- d. Domácí zvířata a mláďata

8. Duben – Jarní radovánky

- a. Velikonoční příběh
- b. Jarní sportování
- c. Bezpečnost na silnici (dopravní výchova)
- d. Hmyzí říše

9. Květen – Kde je můj domov

- a. Maminka bude mít svátek
- b. Naše země
- c. Naše město
- d. Můj domov (můj pokojíček, můj mazlíček)

10. Červen – Těšíme se na prázdniny

- a. Zvířata v ZOO
- b. Tatínek bude mít svátek
- c. Moře, řeky, rybníky
- d. Pojedeme na výlet, loučíme se s předškoláky

5.3. Třídní vzdělávací program

Pedagog sestavuje pro třídu Třídní vzdělávací program. TVP obsahuje charakteristiku dané třídy, postupně doplňované týdenní plány s konkrétní vzdělávací nabídkou a evaluaci činností. Jeho součástí je také hodnocení individuálních pokroků jednotlivých dětí.

6. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

6.1. Vzdělávání dětí s podpůrnými opatřeními

V mateřské škole se snažíme vytvářet podmínky pro maximální začlenění dětí se speciálními vzdělávacími potřebami do kolektivu ostatních dětí. Snažíme se především o úzkou spolupráci s rodiči a efektivní komunikaci. Dle potřeby spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou a dalšími školskými poradenskými zařízeními.

V případě potřeby poskytuje MŠ podpůrná opatření 1. stupně, která průběžně vyhodnocuje. Dle potřeby je zpracován Plán pedagogické podpory (PLPP). Nejpozději po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Na základě doporučení ze ŠPZ vytvoříme pro dítě od 2. stupně podpůrných opatření Individuální vzdělávací plán (IVP), dle kterého je dítě dále vzděláváno.

IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. Zpracování a provádění IVP zajišťuje škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje dítěti, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu.

6.2. Podmínky vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními

Usilujeme o individuální péči pro každé dítě na základě jeho potřeb. Při integraci dětí zvažujeme možná rizika, která vyplývají z nároků na vlastní práci předškolního pedagoga a na podmínky, které jsme schopni v mateřské škole vytvořit. Při vzdělávání dětí se SVP přizpůsobujeme naplňování rámcových cílů a záměrů ŠVP tak, aby maximálně vyhovovalo dětem, jejich potřebám a možnostem.

Snažíme se o vytváření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte. Realizujeme stanovená podpůrná opatření a klademe důraz na individualizaci při plánování a organizování činností. Dbáme na osvojování specifických dovedností, sebeobsluhu a samostatnost. Spolupracujeme se zákonnými zástupci, školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky.

7. Vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola má za cíl vytvářet podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a tedy také pro děti nadané.

Dítě, které vykazuje známky nadání, se snažíme dále podporovat a to skrze pravidelné i nepravidelné aktivity a činnosti, které rozvíjí jejich obdarování.

Dbáme na to, aby se nadání mohlo projevit i uplatnit a dále rozvíjet. To vše ve spolupráci s rodiči.

8. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Vzhledem k našim podmínkám, které souvisí především s prostory MŠ a požární bezpečností je možná docházka dětí od dvou do tří let pouze v doprovodu zákonného zástupce. Takové děti se přihlašují ve stejném režimu jako děti starší (tedy v rámci zápisu), ale samostatnou docházku mohou zahájit až po dosažení tří let.

Považujeme za velmi důležité, aby se takové děti vhodně adaptovaly na prostředí MŠ, proto umožňujeme dostatek času k adaptaci. Ve spolupráci s rodiči je možná domluva na režimu, který se v průběhu času a v návaznosti na konkrétní dítě mění. Frekvence docházky se postupně navyšuje a odloučení od pečující osoby je plynulejší a pro dítě snazší. Celý tento proces je individuální, proto k němu také přistupujeme případ od případu jinak vzhledem k potřebám konkrétního dítěte.

9. Evaluační systém

9.1. Hodnocení kvality podmínek a naplňování cílů program

Provádí se jednou ročně, dle potřeby i častěji. V současné době je hodnocení kvality podmínek uvedeno jako Aktuální stav v bodě ŠVP PV Podmínky vzdělávání. Hodnotí se zpravidla v měsíci srpnu, případně na pedagogických poradách MŠ. Zodpovídá ředitelka školy.

9.2. Hodnocení integrovaných bloků

Provádí učitelky dle potřeby jednou týdně (evaluace konkrétních činností každý den) a zpravidla na konci daného integrovaného bloku. Hodnocení probíhá na úrovni třídy a na úrovni MŠ v rámci pedagogických porad. Je zapisováno a průběžně vkládáno do TVP. Hodnotí se celkový průběh, zvolené metody, vzdělávací přínos, způsob organizace. Vyvozují se praktické závěry pro další práci. Zodpovídá ředitelka školy.

9.3. Hodnocení individuálních posunů jednotlivých dětí

Hodnotí učitelky v dané třídě třikrát do roka v září/říjnu, v prosinci/lednu a v březnu/dubnu.

Úroveň jednotlivých výstupů se hodnotí slovy: *zvládá*, *zvládá s dopomocí*, *nezvládá*, které se zapisují do připraveného formuláře. Hodnocení je případně doplněno konkrétními delším vyjádřením, když je to potřeba k doplnění záznamu.

Hodnocení je přístupné v kanceláři učitelek tak, aby s ním učitelky mohly v případě potřeby pracovat. Hodnocení probíhá průběžně po celý rok. Výstupy z pedagogické diagnostiky jsou podkladem pro tvorbu TVP, komunikaci s rodiči a případně také pro spolupráci s dalšími odborníky.

Za vedení záznamů o pedagogické diagnostice zodpovídají všechny učitelky.